

Politické užívání jazyka

Nejnápadnějším rysem politického užívání jazyka jsou hesla. Jsou to pojmy, které mají často dlouhou tradici a v průběhu této tradice prodělaly změnu významu, většinou si však uchovaly to, co je činí pro řečníka tak užitečnými: schopnost vyvolat emocionální reakci (Reizwert). Demokracie má např. zcela pozitivní význam, ať se jí dovolává kdokoli a za jakýmkoli účelem. Předpokládá se, že hesla jsou známá, sotvakdo kdo z řečníků je definuje či řekne přesně, co jimi rozumí; narušil by tím emocionální naladění. Tato slova jsou proto tak snadno použitelná, poněvadž jejich nedostatečná konkrétnost řečníka nezavazuje, ale mají schopnost vyvolat emocionální reakci –ať už pozitivní nebo negativní.

Hesla se dají definovat třemi kritérii: 1. vágností obsahu slova, jež otvírá příležitost pro různé interpretace, 2. častým užíváním, jež je činí snadno zapamatovatelnými jako slogany reklamního průmyslu, 3. schopností vyvolat emocionální reakci, jež jim dodá váhu – v pozitivním nebo negativním smyslu.

Dobrym pristupem při interpretaci projevu je položit si otázku, jaká hesla (klíčová slova) se v textu používají. Nejsou to jen pojmy jako svoboda, demokracie, kapitalismus, komunismus, mír, revoluce, vyskytnout se mohou i další méně běžné pojmy. Jsou identifikovatelné díky své frekvenci. Již při vyhledávání těchto slov by bylo třeba si všimnout jejich kontextu: s jakými epitetami jsou spojována? Se kterou skupinou (přátel či nepřátel) jsou asociována, s jakou reakcí počítá řečník u svých posluchačů? Slovo *socialismus* má jinou hodnotu na členské schůzi CSU než na studentském protestním shromáždění.

(235 slov)